הסתברות וסטטיסטיקה

פרק 9 - קומבינטוריקה - דגימה ללא סדר ועם החזרה

תוכן העניינים

1. כללי 1

קומבינטוריקה – דגימה ללא סדר ועם החזרה:

רקע:

מספר האפשרויות לבחור k עצמים (לא בהכרח שונים) מתוך n עצמים שונים, ללא חשיבות לסדר העצמים הנדגמים, ועצם יכול להיבחר יותר מפעם אחת:

$$\binom{n+k-1}{k}=\binom{n+k-1}{n-1}.$$

דוגמה:

בכמה דרכים שונות ניתן לחלק 4 כדורים זהים לשלושה תאים שבכל תא יש מקום ליותר מכדור אחד? (פתרון והסבר הרעיון בהקלטה)

סיכום כללי של המצבים האפשריים לדגימה:

מספר האפשרויות לבחירת k עצמים מתוך אוכלוסייה של n עצמים שונים		
ביצוע הדגימה	**עם התחשבות בסדר הבחירה**	**ללא התחשבות בסדר הבחירה**
עם החזרה	n^k	$\binom{n+k-1}{k}=\binom{n+k-1}{n-1}$
ללא החזרה	$(n)_k=\frac{n!}{(n-k)!}$	$\binom{n}{k}=\frac{n!}{k!(n-k)!}$

© כל הזכויות שמורות לברק קנדל

שאלות:

1) בכמה דרכים יש להכניס 8 כדורים זהים לחמישה תאים כאשר תא יכול להכיל יותר מכדור אחד?

2) בכמה אופנים ניתן להכניס 5 מחברות זהות ל-3 תיקים שונים?

3) בכמה אופנים ניתן להכניס 8 כדורים לתוך 3 תאים שונים כאשר:
א. הכדורים זהים.
ב. הכדורים שונים זה מזה.

4) בכמה דרכים יש לסדר 10 משחקים ב-4 מגירות כאשר:
א. המשחקים שונים זה מזה.
ב. במשחקים זהים זה לזה.

5) מהו מספר הפתרונות השלמים האי שליליים למשוואה הבאה: $X_1 + X_2 = 3$.

6) מהו מספר הפתרונות השלמים האי-שליליים למשוואה הבאה:
$X_1 + X_2 + X_3 + X_4 = 20$.

7) במכירה פומבית הוצגו 4 פמוטי זהב זהים לחלוטין. על קניית היצירות התחרו 3 אספנים. אספן יכול היה לרכוש יותר מפמוט אחד. בהנחה וכל הפמוטים נמכרו, כמה אפשרויות מכירה לאספנים השונים ישנן?

8) נתונות האותיות: A, B, C ו-D. נרצה לבחור שתי אותיות מתוך קבוצת האותיות הללו כאשר מותר לבחור אותה אות יותר מפעם אחת אבל אין חשיבות לסדר האותיות שנבחרו. כמה דרכים ישנן לבחירה?

9) במשחק הלוטו החדש יש לבחור ארבעה מספרים מתוך המספרים 1-20.
אין חשיבות לסדר הפנימי של המספרים, אלא רק לגלות אילו מספרים עלו בגורל. מה הסיכוי לגלות את המספרים שעלו בגורל אם:
א. אסור לבחור את אותו מספר יותר מפעם אחת.
ב. מותר לחזור על אותו מספר יותר מפעם אחת.

© כל הזכויות שמורות לברק קנדל

10) ישנם 5 כדורים להכניס ל-6 תאים.
חשבו את מספר האפשרויות להכנסת הכדורים כאשר:

א. הכדורים שונים ותא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

ב. הכדורים זהים ותא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

ג. הכדורים שונים ותא לא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

ד. הכדורים זהים ותא לא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

11) ישנם k כדורים להכניס ל-n תאים $(n>k)$.
חשבו את מספר האפשרויות להכנסת הכדורים כאשר:

א. הכדורים שונים ותא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

ב. הכדורים זהים ותא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

ג. הכדורים שונים ותא לא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

ד. הכדורים זהים ותא לא יכול להכיל יותר מכדור אחד.

© כל הזכויות שמורות לברק קנדל

תשובות סופיות:

1) 495.

2) 21.

3) א. 45. ב. 6561.

4) א. 4^{10}. ב. 286.

5) 4.

6) 1771.

7) 15.

8) 10.

9) א. $\frac{1}{4845}$. ב. $\frac{1}{8855}$.

10) א. 7776 ב. 252. ג. 720. ד. 6.

11) א. n^k. ב. $\binom{n+k-1}{k}=\binom{n+k-1}{n-1}$. ג. $(n)_k=\frac{n!}{(n-k)!}$. ד. $\binom{n}{k}=\frac{n!}{k!(n-k)!}$.

© כל הזכויות שמורות לברק קנדל